

Η παγκόσμια χρηματοδότηση για την προστασία του κλίματος

Στη Σύνοδο Κορυφής για το Κλίμα στην Κοπεγχάγη τα ανεπτυγμένα κράτη θα πρέπει να συμφωνήσουν στην παροχή ουσιαστικής χρηματοδότησης στα αναπτυσσόμενα κράτη, ώστε να υποστηρίξουν:

- δράσεις μετριασμού, συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων σε καθαρή ενέργεια και εξοικονόμηση ενέργειας
- την προστασία των δασών, και
- την προσαρμογή στις αναπόφευκτες επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών.

Αυτό το έντυπο περιγράφει τον τρόπο, με τον οποίο πρέπει να συγκεντρωθούν και να αξιοποιηθούν οι χρηματοδοτήσεις αυτές.

Πόσα χρήματα χρειάζονται;

Για να υποστηριχθεί μια φιλόδοξη συνθήκη για το κλίμα, θα χρειαστεί χρηματοδότηση της τάξεως των €110 δις ετησίως ως το 2020. Η χρηματοδότηση πρέπει να συγκεντρωθεί επιπρόσθετα στους τωρινούς στόχους που έχουν θέσει τα ανεπτυγμένα κράτη μέσω της Επίσημης Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA). Αυτές οι δημόσιες χρηματοδοτήσεις μπορούν έτσι να επενδυθούν με τρόπους, οι οποίοι θα ανατροφοδοτήσουν περαιτέρω κινητοποιήσεις ιδιωτικού κεφαλαίου, με αποτέλεσμα τη συνολική επένδυση τρισεκατομμυρίων ευρώ.

Πώς πρέπει να συγκεντρωθούν τα χρήματα;

Το **Παγκόσμιο Ταμείο για το Κλίμα** θα πρέπει να είναι δίκαιο, επαρκές, προβλέψιμο, αξιόπιστο και εκτελεστό.

Δίκαιο – οι συνεισφορές θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με την ιστορική ευθύνη ενός κράτους για τις κλιματικές αλλαγές και την ικανότητά του να πληρώσει.

Επαρκές – παροχή τουλάχιστον €110 δις δημόσιας χρηματοδότησης ετησίως ως το 2020.

Προβλέψιμο - τα εισοδήματα θα πρέπει να είναι προβλέψιμα ώστε να μεγιστοποιήσουν παγκοσμίως τις επενδύσεις στην καθαρή ενέργεια.

Αυτόματο – η χρηματοδότηση θα πρέπει να συγκεντρώνει χρήματα ανεξαρτήτως από τα υπουργεία οικονομικών.

Εκτελεστό – ένας αυστηρός μηχανισμός συμμόρφωσης θα πρέπει να ενταχθεί στον μηχανισμό χρηματοδότησης.

Το 2008, η Νορβηγία υπέβαλε μία απλή πρόταση στα Ηνωμένα Έθνη, η οποία θα μπορούσε να γίνει η βάση για ένα κατάλληλο σύστημα. Η πρόταση προβλέπει τον ορισμό μιας συνολικής ποσότητας **δικαιωμάτων εκπομπών** στα κράτη, κατόπιν την **παρακράτηση ενός μέρους** του δικαιώματος αυτού, το οποίο στη συνέχεια θα **δημοπρατείται**. Το ποσό των δικαιωμάτων εκπομπής που θα δημοπρατείται θα πρέπει να προσαρμόζεται ώστε να παράγει το ποσό της χρηματοδότησης που απαιτείται.

Η Νορβηγία πλέον προτείνει να παρακρατείται το **2%** των δικαιωμάτων εκπομπής. Αυτό θα συγκέντρωνε €10-20 δις ετησίως, ποσό το οποίο είναι ανεπαρκές για την κάλυψη των αναγκών. Όμως, αν τα κράτη συμφωνήσουν στην παρακράτηση του **25%** των δικαιωμάτων των ανεπτυγμένων κρατών, τότε η πώλησή τους στην τιμή των €40 ανά τόνο θα απέφερε πάνω από €150 δις ετησίως.

Αν το επίπεδο των οικονομικών που θα δημιουργηθεί από αυτόν τον παγκόσμιο μηχανισμό δημοπράτησης αποδειχθεί ανεπαρκές, τότε υπάρχουν κι άλλα ενδεχόμενα για την παραγωγή της χρηματοδότησης. Η Greenpeace πιστεύει ότι επιπλέον μηχανισμοί χρηματοδότησης θα μπορούσαν να είναι επιβολές φόρου στη διεθνή αεροπλοΐα και ναυτιλία.

Ποιος θα πρέπει να πληρώσει τι;

Τα αναπτυσσόμενα και τα ευάλωτα κράτη – όπως μικρά νησιωτικά κράτη – δε θα πρέπει να συνεισφέρουν οικονομικά στη χρηματοδότηση για το κλίμα, αφού αυτά πρόκειται να είναι οι κύριοι δικαιούχοι.

Για να διασφαλιστεί η δίκαιη κατανομή του κόστους μεταξύ των βιομηχανοποιημένων και νέο-βιομηχανοποιημένων κρατών, η Greenpeace προτείνει να συμπληρωθεί η νορβηγική πρόταση με έναν μηχανισμό που θα είναι δανεισμένος από το Greenhouse Development Rights (GDR) Framework (πλαίσιο για τα Δικαιώματα Ανάπτυξης και τα Αέρια του Θερμοκηπίου). Το GDR είναι μια πρόταση που βασίζεται στις αρχές δικαιοσύνης, κατανέμει την προσπάθεια και προσδιορίζει ποσοτικά την ευθύνη ενός κράτους για τις κλιματικές αλλαγές και την ικανότητά του να πληρώσει.

Η **ευθύνη ενός κράτους** υπολογίζεται λαμβάνοντας υπ' όψιν τις αθροιστικές κατά κεφαλήν εκπομπές από το 1990, για όλους τους πολίτες με ετήσιο εισόδημα άνω των 7.500\$.

Η **ικανότητα ενός κράτους** να πληρώσει υπολογίζεται με τη χρήση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ του, προσαρμοσμένο στην ισοτιμία αγοραστικής δύναμης, για όλους τους πολίτες με ετήσιο εισόδημα άνω των 7.500\$. Έτσι είναι αδύνατο σε ένα κράτος να κρύψει την εύπορη μεσαία τάξη του πίσω από την άπορη.

Στη συνέχεια οι δύο δείκτες συνδυάζονται, ισοβαρώς, ώστε να προκύψει ένας **ενιαίος δείκτης**. Αυτός ο δείκτης θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να καθορίσει τις οικονομικές υποχρεώσεις και είναι παρόμοιος με τη μεξικανική πρόταση για συνεισφορές βασισμένες σε κανόνες σε ένα Παγκόσμιο Ταμείο για το Κλίμα.

Ένα παράδειγμα

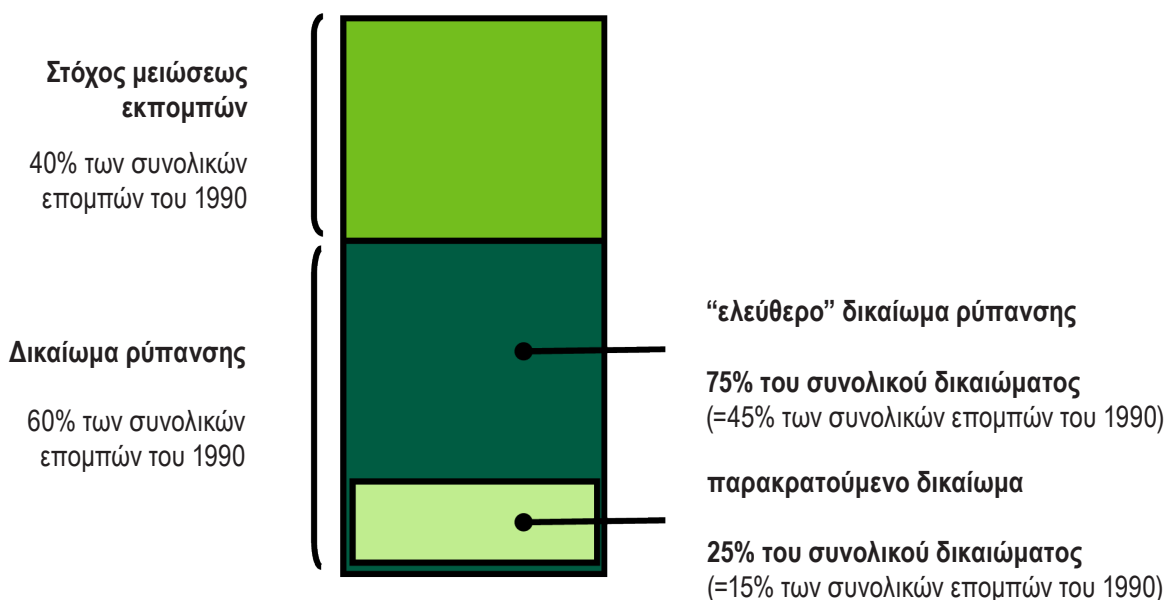
Με βάση τις **εκπομπές του το 1990**, στο κράτος Χ επιβάλλεται **40% στόχος μείωσης των εκπομπών**. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να κρατήσει τις εκπομπές του μέσα στο υπολειπόμενο 60% του επιπέδου εκπομπών του το 1990.

Έτσι, αυτό το υπόλοιπο **60%** γίνεται το **καθορισμένο δικαίωμα εκπομπών του**.

Όμως, με βάση τις παλαιότερες εκπομπές του από το 1990 και την ικανότητά του να πληρώσει (ο υπολογισμός του **ενιαίου δείκτη** που περιγράφηκε παραπάνω), το **25%** του καθορισμένου δικαιώματος εκπομπών του κράτους Χ θα παρακρατηθεί – οι **εκπομπές που «παρακρατήθηκαν»**.

Το υπόλοιπο **75%** του καθορισμένου δικαιώματός του είναι το **«δωρεάν»** δικαίωμα εκπομπών του κράτους Χ. Για να έχει το δικαίωμα για το πλήρες καθορισμένο δικαίωμά του, το κράτος Χ θα πρέπει να αγοράσει το ποσό του δικαιώματος των εκπομπών που «παρακρατήθηκαν» μέσω **διεθνών δημοπρασιών**.

Φυσικά, **μεγαλύτερες περικοπές εκπομπών** θα σήμαιναν ότι το κράτος Χ δε χρειάστηκε καν να υπερβεί το «δωρεάν» δικαίωμα εκπομπών του, και η αγορά του δικαιώματος που «παρακρατήθηκε» δε θα χρειαζόταν.

Πώς θα πρέπει να γίνει η διαχείριση των χρημάτων;

Η Greenpeace ζητά να διαχειρίζεται τη δημόσια χρηματοδότηση ένα **Παγκόσμιο Ταμείο για την Προστασία του Κλίματος**. Τα κέρδη θα πρέπει να παραδίδονται με **έγκαιρο, αποτελεσματικό και δίκαιο** τρόπο. Για αυτό το σκοπό χρειάζεται μια **υγιής δομή διαχείρισης, η οποία θα είναι συνεκτική, συνολική, διαφανής, υπεύθυνη και αποτελεσματική**.

Συνεκτική – το ταμείο θα πρέπει να λειτουργεί υπό την απόλυτη εξουσία των Συμβαλλόμενων Μερών (COP). Άλλες διεθνείς πληρωμές (από πολυμερείς τράπεζες, διμερείς χρηματοδοτήσεις) πρέπει να χρησιμοποιούνται με συνοχή, με τους στόχους του Παγκόσμιου Ταμείου για την Προστασία του Κλίματος.

Συνολική – θα πρέπει να υπάρχει ισορροπημένη εκπροσώπηση από όλα τα μέρη και τους συμμετοχούς.

Διαφανής – θα πρέπει να υπάρχουν ξεκάθαρα κριτήρια και διαδικασίες για όλους τους συμμετοχούς.

Υπεύθυνη και αποτελεσματική – θα πρέπει να διασφαλιστεί η υγιής μέτρηση, ανακοίνωση και επαλήθευση (MRV) τόσο των οικονομικών μεταβιβάσεων, όσο και των μέτρων μετριασμού και προσαρμογής που λήφθηκαν στα αναπτυσσόμενα κράτη.

Για τη διασφάλιση των κριτηρίων αυτών, η Greenpeace προτείνει τα εξής:

- Για την αποφυγή του κατακερματισμού (των χρημάτων) και για να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση είναι διαφανής και συνεισφέρει στα συμφωνημένα μέτρα προσαρμογής και μετριασμού, θα πρέπει να **γίνεται διαχείριση των πόρων που δεσμεύτηκαν στη συμφωνία για το κλίμα στην Κοπεγχάγη υπό την αιγίδα της διεθνούς διάσκεψης για το κλίμα, δηλαδή της Διάσκεψης των Μερών (COP)**. Ένα περιορισμένο ποσό για χρηματοδότηση και τεχνολογική υποστήριξη θα μπορεί να δίνεται από διμερείς ή πολυμερείς οργανισμούς εκτός της Σύμβασης-Πλαίσιο του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές (UNFCCC), εφόσον μπορεί να μετρηθεί, να ανακοινωθεί και επαληθευτεί (MRV), και ανταπεξέρχεται σε άλλα κριτήρια του COP.
- Για να εξασφαλιστεί ότι η διαχείριση των ποσών θα είναι ορθή και δε θα είναι υπέρ-πολιτικοποιημένη, οι καθημερινές εκτελεστικές λήψεις αποφάσεων του Παγκόσμιου Ταμείου για την Προστασία του Κλίματος θα πρέπει να είναι στα χέρια **κατάλληλων ανεξάρτητων νομικών αρχών (Διοικητικά Συμβούλια) που θα λειτουργούν υπό το COP**.
- Οι δαπάνες των ποσών απαιτούν **ένα υγιές σύστημα μέτρησης, ανακοίνωσης και επαλήθευσης (MRV)**, το οποίο θα πρέπει να εφαρμόζεται εξ ίσου σε μέτρα που πάρθηκαν στις αναπτυσσόμενες χώρες και στην παροχή πόρων από βιομηχανικά και νέα βιομηχανικά κράτη.

